

Andre virkemidler til gavn for både miljø og produktion

Afdelingsleder Flemming Nør-Pedersen
Landbrug & Fødevarer
fnp@lf.dk

Umiddelbart før sommerferien 2009 indgik regeringen en omfattende politisk aftale om Grøn Vækst med Dansk Folkeparti. Aftalen fastlægger hovedretningslinierne for den danske vandmiljø- og naturindsats fremadrettet, og den kommer i praksis til at fungere som politisk afsæt for den danske implementering af Vandrammedirektivet. Senere på året/primus 2010 ventes 23 vandplaner i høring, som på oplandsniveau vil udmønte vandmiljømålene og -indsatsen.

Tidligere på foråret 2009 havde Dansk Landbrug – nu Landbrug & Fødevarer – spillet ud med sin egen plan for ”Ægte Grøn Vækst”. Dette oplæg var en samlet plan for, hvordan indsatsen kunne gribes målrettet an, givet, at man på en gang ønsker markante miljøforbedringer og en fortsat stor og rentabel landbrugsproduktion i Danmark.

Landbrug & Fødevarers udgangspunkt er således, at der findes målrettede virkemidler, som sikrer, at landbruget i et tæt

samspil med sine omgivelser kan forbedre det danske vandmiljø, være med til at reducere vores klimaproblemer og medvirke til naturgenopretning.

Grøn Vækst vs. Ægte Grøn Vækst

Sammenligner man den politiske aftale om Grøn Vækst med ”Ægte Grøn Vækst” springer følgende i øjnene:

- Ægte Grøn Vækst går mere målrettet til værks end Grøn Vækst.
- Grøn Vækst aftalen er mere ambitiøs i forhold til N-reduktionskravet (19.000 tons vs. 11.000 tons).
- Sammenlignelige visioner for øget produktion af biogas (op til 50% af husdyrgødningen indgår i biogasproduktion).
- Rammevilkår for forbrænding af fiberfraktionen.
- Grøn Vækst skaber rammer for 30.000 ha med energifafgrøder, mens erhvervet i Ægte Grøn Vækst pegede på energifafgrøder på op til

100.000 ha.

- Vedrørende vådområder og vandløbsvedligeholdelse: I forhold til vådområder opererer Grøn Vækst med 13.000 ha, mens Ægte Grøn Vækst lægger op til 25.000 ha. I forhold til vandløbsvedligeholdelse skal der i medfør af Grøn Vækst ske forbedring af de fysiske forhold på udvalgte strækninger af 7.300 km vandløb. Ægte Grøn Vækst indebærer ikke specifikke tiltag.
- Pesticider: Afhænger af lovforslaget, men der er et ønske om at modvirke udflagning af specialafgrøder/højværdiafgrøder.
- Økologi: I begge oplæg lægges vægt på markedsdrevne udvikling. I Grøn Vækst er der dog lidt flere bløde virkemidler.

Grøn Vækst i EU-perspektiv

EUs landdistriktspolitik er et centralt værktøj i forhold til at få implementeret Grøn Vækst. Fremadrettet vil det være hen-

sigtsmæssigt, hvis landdistriktspolitikken udvikler sig i en retning, hvor den i endnu højere grad kan understøtte en målrettet miljøindsats. Grøn Vækst bør med andre ord tænkes ind i landdistriktspolitikken, og indsatsen for at få EU-systemet til at tænke mere målrettet bør intensiveres.

Samtidig bør der tænkes mere i incitamenter og mindre i kompensationer. Landmænd kan udover fødevarer som hovedproduktet levere miljø, natur, vedvarende energi, rent grundvand, skovrejsning m.m. Det er en bred produktpalette, og samtidig har vi nogle landmænd, som har stor viden om planter, biologi, natur, maskiner og en entreprenøragtig indstilling til arbejdslivet. Det giver nye muligheder de kommende år.

Minivådområder – et eksempel på et målrettet virkemiddel

Minivådområder er et tiltag, som Landbrug & Fødevarer har store forventninger til. Med minivådområder forstår vi små biologisk/kemisk virkende renseanlæg, som bl.a. svenskerne har meget positive erfaringer med. Det er et simpelt og ekstremt målrettet tiltag, som nok kræver en punktkilde i form af et dræn eller lign., men som ser ud til at kunne fjerne rigtig mange næringsstoffer, når anlægget er rigtigt placeret. Der er brug for mere forskning, udvikling og dokumentation, men perspektiverne er store. I Landbrug & Fødevarer vil vi derfor arbejde på, at etablering af flere minivådområder bliver et af de tiltag, der skal sikre, at vi når re-

duktionsmålet på de 10.000 tons N og fortsat kan styre uden om kvoter på N.

I forhold til placering af minivådområder men for den sags skyld alle de målrettede tiltag under GV, så er det vigtigt for forankringen og opbakningen fra erhvervet, at man giver sig tid til de individuelle behov hos den enkelte landmand. Det vil processerne blive lidt dyrere og lidt mere tidskrævende af, men forankringen og opbakningen desto større. Det viser også resultaterne fra AGWAPLAN-projektet.

Energiafgrøder – et andet eksempel

Tilplantning med flerårige energiafgrøder er et andet målrettet virkemiddel, som på samme tid kan reducere N-udledningen, mindske samfundets klimapåvirkning og reducere pesticidforbruget.

Etablering af nye stenrev – et tredje eksempel

Endelig kan også etablering af nye stenrev indgå som et målrettet virkemiddel, der både kan fjerne kvælstof fra recipienten, sikre bedre iltning af vandet og generelt en bedre funktion af områdets biologiske systemer. Der vil normalt være relativt høje etableringsomkostninger ved stenrev, til gengæld er der lave/ingen driftsomkostninger. ■